

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा -दिसम्बर, २०१८

कक्षा - शास्त्रप्रथमवर्षम् (SEM-1)	प्रश्नपत्रम् - ४	गुणाः - ७०
विषयः - प्राच्यार्थशास्त्रम् एवं राजनीतिशास्त्रम्	(G.E.-1.1.1.New)	
दिनाङ्कः - १८/१२/२०१८	(ग्रन्थः-कौटिल्यार्थशास्त्रम् अ-१,२)	समयः -०२.०० तः ०५.००

प्रथमान्वितिः

प्रश्नः १ निम्नलिखितेषु द्वयोः प्रश्नयोः व्याख्यात्मकमुत्तरं यथाग्रन्थं प्रदेयम् । (१०)

- (१) स्वधर्मो ब्राह्मणस्याध्ययनाध्ययनं यजनं याजनं दानं प्रतिग्रहश्चेति ।
- (२) शिक्षाकल्पोव्याकरणं निरुक्तं छन्दोविचितिर्ज्योतिषमिति ।
- (३) पृथिव्याः लाभे पालने च यावन्त्यर्थशास्त्राणि पूर्वाचार्यैः प्रस्तावितानि प्रायशस्तानि संहृत्यैकमिदमर्थशास्त्रं कृतम् ।

प्रश्नः २ कस्याप्येकस्योत्तरं सविस्तरं यथाग्रन्थं देयम् । (१०)

- (१) प्रथमाधिकरणस्य विवेचनं करणीयम् ।
- (२) ग्रामनगरजनपदरचनाविषये लिखन्तु ।

द्वितीयान्वितिः

प्रश्नः ३ अधोनिर्दिष्टेषु प्रश्नेषु द्वावेव समाधेयौ । (यथाग्रन्थं व्याख्यात्मकम्) (१०)

- (१) मार्जरश्चनकुलसर्पप्रेतानां नगरस्यान्तरुत्सर्गे त्रिपणो दण्डः ।
- (२) यावद्भयो गुह्यमाचष्टे जनेभ्यः पुरुषाधिपः ।
- (३) सहाध्यायिनोऽमात्यान् कुर्वीत् दृष्टशौचसामर्थ्यत्वादिति भारद्वाजः ।

प्रश्नः ४ कस्याप्येकस्य निबन्धात्मकमुत्तरं प्रदेयम् । (१०)

- (१) अकृष्यायां भूमौ पशुभ्यो विवीतानि प्रयच्छेत् ।
- (२) सहोदकमाहार्यादिकं वा सेतुं बन्धयेत् ।

तृतीयान्वितिः

प्रश्नः ५ निम्नलिखितेषु प्रश्नद्वयं यथाग्रन्थं व्याख्येयम् । (१०)

- (१) नृपस्य दिनचर्या यथाग्रन्थं वर्णनीया ।
- (२) वर्णधर्माश्रमाः ।
- (३) विषप्रयोगपरीक्षणम् ।

प्रश्न: ६ कस्याप्येकस्योत्तरं विस्तरेण यथाग्रन्थं देयम् ।

(१०)

(१) द्वितीयाधिकरणस्य सारं लिखत ।

(२) राज्ञः दण्डनीतिः ।

(अन्वितयः - १,२,३)

प्रश्न: ७ दशानां लघूत्तराणि यच्छत ।

(१०)

(१) अर्थशास्त्रस्य कर्ता कः ?

(२) पुरुषार्थः कति?

(३) रिपवः कति?

(४) क्षत्रियधर्मः कः ?

(५) प्रधानपुरुषार्थः कः ?

(६) कौटिल्यस्यापरं नाम किम् ?

(७) आश्रमाः कति ?

(८) अर्थः प्रधानः न वा ?

(९) श्रेष्ठवर्णाश्रमः कः ?

(१०) सलिलम् किम् ?

(११) कति स्थापना ?

(१२) प्रजा हेते कस्य हितम् ?

(१३) कः प्रजानां सुखमिच्छति ?

(१४) 'जटिलः' इत्युक्ते कः ?

(१५) राज्ञः आत्मरक्षा भवति न वा ?

--००--